

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยออกแบบสอบถามครูสังกัดศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 35 คน และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแผนกวิทยาศาสตร์และแผนกศิลป์ อีก 350 คน จากโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์รวม 8 โรงเรียน ได้รับแบบสอบถามครูคืนมา 30 ชุด คิดเป็นร้อยละ 85.71 ได้รับแบบสอบถามจากนักเรียน 331 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.57 ผู้วิจัยได้แยกการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งวิเคราะห์ค่าตอบจากแบบสอบถามครู อีกส่วนหนึ่งเป็นการวิเคราะห์ค่าตอบจากแบบสอบถามนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.1 ลักษณะตัวอย่างประชากรที่เป็นครู (รายละเอียดของตารางดูจากภาคผนวก)

ครูที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 30 คน เป็นครูชาย 9 คน หญิง 21 คน โสด 17 คน สมรสแล้ว 13 คน อายุของครูสูงสุดคือ 45 ปี ต่ำสุด 20 ปี อายุเฉลี่ยของครูที่ตอบแบบสอบถามคือ 29.53 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.47 ปี - วุฒิ พม. 8 คน กศ.บ. 7 คน ป.กศ.สูง 5 คน คบ.4 คน ป.กศ.3 คน นอกนั้นวุฒิอื่น

ประสบการณ์ในการสอนของครูที่มากที่สุดคือ 15 ปี น้อยที่สุดคือ 2 ปี และประสบการณ์โดยเฉลี่ยคือ 5.37 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.02 ปี จำนวนนักเรียนที่ครูสังกัดศึกษาต้องสอนมากที่สุดคือ 350 คน น้อยที่สุดคือ 50 คน จำนวนนักเรียนที่ครูสอนโดยเฉลี่ย คือ 176.33 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 80.54 คน

วิชาในหมวดสังคมศึกษาทั้งหมด วิชาประวัติศาสตร์สากลเป็นวิชาที่ครูชอบสอนมากเป็นอันดับ 1 เป็นจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 43.33 ส่วนวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นวิชาที่ครูชอบสอนมากเป็นอันดับ 1 เป็นจำนวนน้อยที่สุด สาเหตุที่ครูต้องทำการสอนวิชานี้เนื่องจากสมัครใจและสนใจ มีจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 30.00 และครูร้อยละ 23.33 ต้องสอน

เพราะได้รับการฝึกหัดมาในแขนงนี้โดยเฉพาะ วิชาอื่นที่ต้องสอนนอกเหนือจากวิชาสังคมศึกษา คือ ภาษาไทย ร้อยละ 36.67 รองลงมาคือภาษาอังกฤษ และพลศึกษา คือร้อยละ 23.33 และมีร้อยละ 16.67 ไม่ต้องสอนวิชาอื่นเลย

จำนวนชั่วโมงที่ครูสอนมากที่สุดคือ 24 ชั่วโมง น้อยที่สุดคือ 12 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยแล้วครูต้องสอนถึง 17.8 ชั่วโมง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.46 ชั่วโมง ครูส่วนใหญ่ต้องช่วยควบคุมมารยาทนักเรียนและช่วยงานต่าง ๆ ทุกด้าน รวมทั้งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของชุมชนนอกเหนือไปจากการสอน

1.2 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ครูร้อยละ 36.67 เห็นว่าโรงเรียนมีชุมชนสังคมศึกษา แต่ครูร้อยละ 30.00 ที่โรงเรียนไม่มีชุมชนทางวิชาการเลย

ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ 93.33 เห็นว่าทางโรงเรียนมีห้องสมุด และร้อยละ 33.33 เห็นว่าทางโรงเรียนมีมุมหนังสือสังคมศึกษา ที่เป็นสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาในโรงเรียน

ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ 70.00 แนะนำให้นักเรียนอ่านนิตยสาร วารสาร และหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 56.67 แนะนำให้อ่านหนังสือสารคดีเกี่ยวกับวิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และการท่องเที่ยว ร้อยละ 53.33 แนะนำให้อ่านหนังสือชีวประวัติบุคคลสำคัญ เพื่อนำมาประกอบความรู้ทางวิชาสังคมศึกษา

การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ทางสังคมศึกษานั้น ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ 63.33 ไม่เคยเชิญวิทยากรมาเลย ครูร้อยละ 33.33 เชิญวิทยากรมาปีละครั้ง

ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ 70.00 จัดป้ายประกาศ ป้ายนิเทศเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา และข่าวสำคัญ รองลงมาคือร้อยละ 53.33 พานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ เช่น โรงงาน-อุตสาหกรรม พิพิธภัณฑ์ วัด ร้อยละ 36.67 จัดให้มีปาร์กกา โต้วาที หรืออภิปราย และรวบรวมข่าว ภาพข่าว ภาพบุคคลสำคัญ ภาพสถานที่สำคัญ เพื่อเป็นกิจกรรมประกอบการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ครูสังคมศึกษานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่บ้างแต่นาน ๆ ครั้ง และในการพาไปศึกษานอกสถานที่นั้น ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ 46.67 วัตถุประสงค์โดยการทำเขียนรายงานส่ง

ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ 70.00 พานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ยังห้องฟ้าจำลอง ส่วนร้อยละ 43.33 พานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ยังโรงงานอุตสาหกรรม

ครูร้อยละ 90.00 มีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่ควรจัดแยกเป็นวิชา ๆ ไป แต่ควรจัดรวมให้ทุกวิชาสัมพันธ์กัน และครูร้อยละ 66.67 มีความเห็นว่าเป็นการจำเป็นต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตร แต่กำหนดเป็นบางครั้งที่สำคัญ ส่วนครูร้อยละ 33.33 เห็นว่าต้องกำหนดทุกครั้ง

ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ 66.67 เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และกิจกรรมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้วยทุกครั้ง รองลงมาคือร้อยละ 23.33 เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมด้วยบ่อยครั้ง

ครูร้อยละ 26.68 มีความเห็นว่าการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรทำให้นักเรียนสามารถรวมกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องในขณะที่ครูดำเนินการสอน แต่ครูร้อยละ 23.33 มีความเห็นว่านักเรียนเฉื่อยชาต่อการเรียนการสอนในห้องเรียน

1.3 ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ครูร้อยละ 40.00 มีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการเพิ่มภาระให้แก่ครู จนทำให้เปิดผลเสียต่อการสอนในชั้นเรียน ร้อยละ 26.67 พบว่าไม่มีปัญหา และร้อยละ 23.33 พบว่า ไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ร่วมงานและครูอื่น ๆ

อุปสรรคที่ครูพบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ 50.00 เห็นว่าไม่มีเวลาพอ ร้อยละ 20.00 เห็นว่าไม่มีแหล่งความรู้เพิ่มเติม และเมื่อมีปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ 33.33 แก้ปัญหาด้วยตนเอง ร้อยละ 26.67 ขอความช่วยเหลือจากหัวหน้าสาย

ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 63.33 พบว่ามีส่วนน่าพอใจ แต่ยังคงปรับปรุงอีกมาก ร้อยละ 33.33 เห็นว่ายังไม่เป็นที่น่าพอใจและจะต้องปรับปรุงใหม่

1.4 ข้อเสนอแนะของครู เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

1.4.1 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปรึกษาหารือกัน มิควรถือเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนแต่เพียงฝ่ายเดียว

1.4.2 โรงเรียนควรจัดหาอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้

1.4.3 โรงเรียนควรลดชั่วโมงสอนของครูลงบ้าง เพื่อให้ครูได้มีเวลาในการเตรียมตัว เพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ดีและน่าสนใจให้นักเรียน

1.4.4 โรงเรียนควรจัดห้องสังคมศึกษาโดยเฉพาะ เพื่อสะดวกในการเก็บอุปกรณ์การสอนและจัดทำกิจกรรม

1.4.5 นักเรียนไม่ค่อยสนใจวิชานี้เท่าที่ควร โดยอ้างว่า ห้องห้องมาก ทางโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครูได้รับการอบรม หากความรู้ในด้านวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ เพื่อจะได้จัดการเรียนการสอนที่น่าสนใจยิ่งขึ้น

2. ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษากับสัมฤทธิผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เสนอด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างคะแนนกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษากับคะแนนสอบประจำภาคกลางหมวดวิชาสังคมศึกษา และทดสอบความมีนัยสำคัญของค่า r โดยใช้ตารางที่ 25¹ ได้ผลดังต่อไปนี้

(รายละเอียดการคำนวณและตารางดูได้จากภาคผนวก)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษากับสัมฤทธิผลในการเรียนวิชานี้ แยกเป็นนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ จำนวน 171 คน และแผนกศิลป์ จำนวน 160 คน เท่ากับ -0.009 และ 0.081 ตามลำดับ และไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ $.05$ แสดงให้เห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรกับสัมฤทธิผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแผนกวิทยาศาสตร์ไม่มีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์คนใดก็ตาม สามารถเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาได้ไม่จำเป็นจะต้องเป็นนักเรียนที่เรียนเก่งเท่านั้น ส่วนนักเรียนแผนกศิลป์ก็เช่นเดียวกันกับนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์

¹Henry E. Garrett and R.S. Woodworth, Statistics in Psychology and Education (New York: Longman, Green Co., 1960), p. 201.